

ДАРЈА ВАРДЕНБУРГ
ДОЖИВЉАЈИ
Јулијане
Каравајеве

илустровао
Дмитриј Непомњашчи

Превела с руског
Јелена Вуковић

Наслов оригинала

Дарья Варденбург
Приключения Ульяны Караваевой

Copyright © Д. Варденбург, 2004
Д. Непомящий, 2004
Азбука-классика, 2004
Translation Copyright © 2007 за српско издање,
ЛАГУНА

САДРЖАЈ

Предговор	7
Пљачка благајне	9
Степан Мравкин	23
Држ' лопова с погачицама!	37
Злочинци су препознати	52
Фаза у прави час	62
Тикве пропасти неће!	69
Бекство из Мокрухина	82
Хрјапин циркус	92
Кртипас	108
Приправник опет нема среће	122
Спасавање Парадајзића	135
Разбојници су племенитији	156
Чувај се лопти!	171
Јахање на јарцу	186
Само не бубашвабе!	203
Ко је тамо?	211
Смртоносно окно	217
Поговор	237
Последњи поговор	238

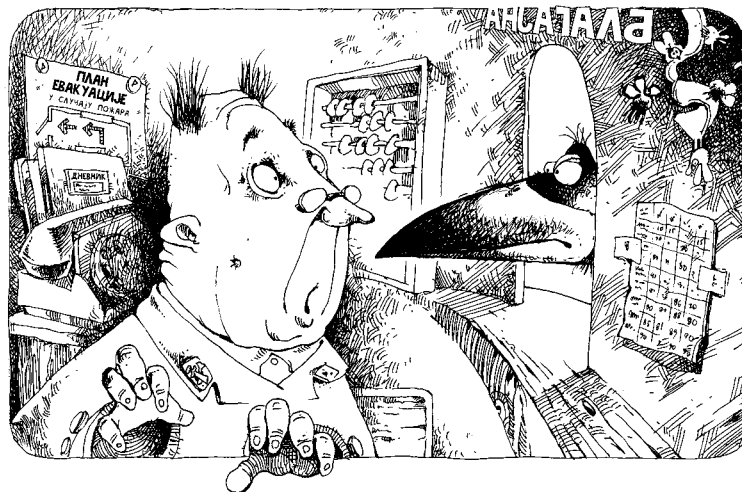
ПРЕДГОВОР

Прича да је Јулијана Каравајева ухватила десет разбојника и изашла на крај с најопаснијим злочинцем кога су својевремено тражили – донекле је преувеличана. Разбојника је било много мање, а и није морала сама да се хвата у коштац с Кривом Зверком. Такође није тачно ни да Јулијана Каравајева има шеснаест година, да је огромног раста, да има челичне мишице и тешке песнице. Она има само десет година, уопште није висока, а није ни нарочито јака (не може да уради више од сто склекова). Али сасвим је тачно да је она необично храбра и изузетно паметна. Чак и да у Академији наука нису регистровани њени изуми, као што су пловећи кревет и ролери са уграђеним магнетофоном, њено поштовања вредно понашање у целој овој причи доказује да је Каравајева изванредно бистра и самостална.

Како би се стало на пут ружним гласинама, прича о Јулијани Каравајевој објављује се са свим појединостима, укључујући и бекство из Мокрухинског одељења полиције и крађу пегавог прасета у селу Сатурну. А када читаоци дознају истину о Јулијаниним догодовштинама, неће, надамо се, веровати говоркањима о њеној криминалној прошлости.

Сама Каравајева је замолила да причу започнемо од тренутка када је она стигла на железничку станицу. Не би волела да у књизи види опис оног тешког дана када је сазнала да је њен отац,

проналазач Каравајев, нестао без трага после експлозије у руднику Бодља. Рећи ћемо само ово: кад је од Академије наука добила страшни телеграм, Јулијана се истог часа спремила и кренула на пут – да тражи тату.

ПЉАЧКА БЛАГАЈНЕ

1

Благајник Бачвин бројао је пазар. Дан је тек почињао, али Бачвин је волео да пребројава и радио је то по неколико пута у смени. Добио је резултат од седамсто рубаља и деведесет две копејке.

– Једну карту, молим вас.

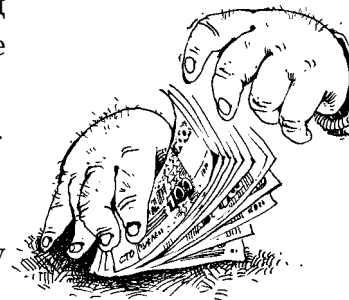
Неко је протурио новац кроз шалтер, а Бачвин га је и не гледајући узео.

– Докле? – питао је бројећи.

– До краја.

– До Белог Песка, је л’?

Бачвин најзад диже главу и пред собом угледа врану.

Врана је жмирнула округлим оком и преместила се с ноге на ногу. Бачвин схвати да врана чучи на рамену неке девојчице, којој је нос провиривао изнад шалтера.

– Је л’ то за тебе? –
Бачвин је много волео да се шали.

– Једну карту до Белог Песка, молим вас – рече девојчица, не обраћајући пажњу на благајничково питање.

– А је л’ имаш ти неке исправе? – није одустајао Бачвин.

Девојчица се намршти па поче да тражи по џеповима. Бачвин се чак мало придиже да је боље види. Разбарушена коса, огребан нос, мусава црвена мајица, фармерке с рупом на десном колелу, прашњаве сандале. На леђима огроман ранац. „Право страшило“, помисли Бачвин.

– Ево – пружи му она папир.

– „Пропусница за Академију наука“ – прочита благајник. – „Јулијана Каравајева“.

– Дајте ми карту – рече девојчица, а врана на њеном рамену претеће гракну.

– Добро де – Бачвин јој врати пропусницу, издаде карту и врати јој кусур – десет рубаља.

Девојчица климну главом и пође на перон.

– Хеј! – повика Бачвин. – А што врана нема карту?

Није се окренула, само је убрзала корак. Задовољан својом шалом, Бачвин се закикота и промешкољи на столици – било је вруће и он се знојио у вуненим панталонама униформе. Управа железница још зимус је свим благајницима издала по једну тамноплаву униформу – сако са сјајном дугмади и панталоне с трегерима. Одједном му неко викну:

– До Белог Песка!

Пред шалтером су се гурала два знојава господина у белим оделима. Један, дуг и сувоњав, нервозно је повлачио оковратник кошуље и крајње непријатно се церио показујући жуте зубе. Лице му је било бледо и издужено. Други, здепаст и преплануо, брисао је чело рукавом и гурао кроз шалтер изгужване новчанице. Бачвин узне новцац и откуца им карте. Здепасти промукло закркља:

– Имате ли воде? Умрећу!

Бачвин је под столом имао флашу, али није био вољан да је даје тамо неком странцу.

– Платићу вам – застења здепасти.

Бачвин узе од њега двадесет рубаља и завуче се под сто. „Па добро“, мислио је, „на паузи за ручак отићи ћу по другу.“

– Хвала! Хвала! – завапи здепасти кад је добио флашу.

Други га окрену лицем ка перону и поздрави се с Бачвином. Бачвин му махну и кад су отишли прогунђа: – Они би воде. Шта је ово, ресторан?

Он обриса марамицом мокар врат па устаде и неколико пута размахну рукама, да мало размрда леђа.

– Е, а сад да избројимо!

Погледавши у касу Бачвин очајнички цикну. Тамо су остале само деведесет две копејке.

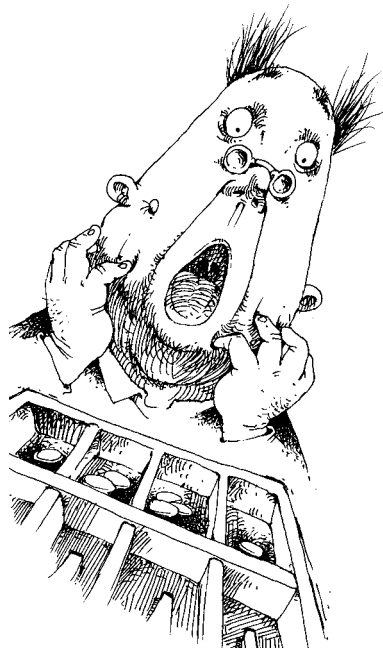
– Украли су ми, украли су ми – заридео је Бачвин спустивши главу на руке. – Ко? Ко?

Онда му је синуло.

– Девојчица! Караварева! Љубитељка птица, ђаво да је носи!

Он зграби телефон и позва полицију.

– Полиција? Полиција! Благајна ми је опљачкана! Ко је на телефону? Па благајник је на телефону! Осумњичени – девојчица и врана. Брзо дођите!

2

За то време два знојава господина трчала су дуж перона. Један је махао кожном торбом, а други – празном флашом. Воз за Бели Песак кретао је за минут.

– Мачорине, баци ту флашу! – викао је господин с торбом.

– Нема канте, Дивљак! – одговорио је господин с флашом.

Дивљак истрже боцу Мачорину из руку и баци је на шине. Разлегао се звук ломљаве.

– Ма шта ми наприча, васпитани! – фркну Дивљак у трку. – Зашто сам узео пазар? Хоћеш да нас сад одмах овде смонтају?

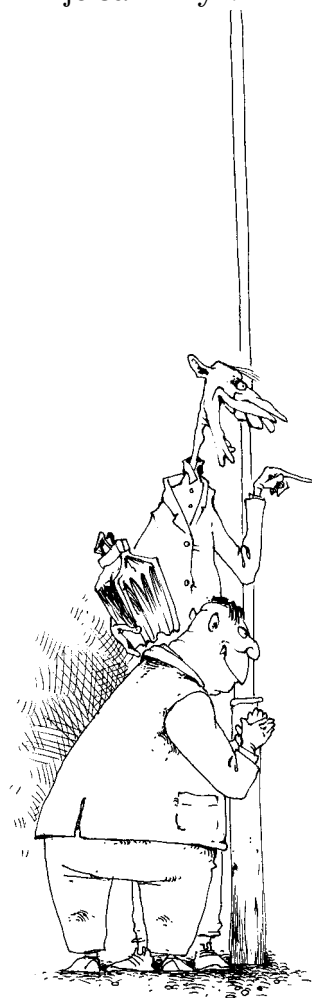
Мачорин ништа не рече и настави да трчи. Дивљак га изненада зграби за руку и заустави.

– Гле тамо! Видиш?

Мачорин жмирну и климну главом.

– Улази у вагон број пет – шапну Дивљак.

Поред вагона број пет галамио је читав буљук риђокосе браће и сестара. Поред њих је

стајала девојчица с враном на рамену. Док је риђо-коса мајка трпала децу у воз, девојчица је нешто говорила птици, а она је, накрививши главу, пажљиво слушала. Најзад је и последњи, најтврдоглавији син смештен у вагон, за њим се попела и мајка, а за њом – девојчица с враном. Мачорин и Дивљак уђоше у вагон број шест.

3

Благајник Бачвин је разговарао с полицијом. Крупни румени полицајци Папучкин и Ћубин појавили су се на станици тачно пет минута после крађе. Баш су пролазили туда кад их је диспечер обавестио о полуделом благајнику који за нестанак новца окривљује врану.

– Који износ је нестао? – питао је полицајац Ћубин важно се мрштећи.

– Осумњичени? – питао је полицајац Папучкин, због нечега се весело смешкајући.

Благајник Бачвин је седео испред празне касе и брисао чело карираном марамицом.

– Нестало је седамсто – не, чекајте, седамсто плус три карте до Белог Песка по округло деведесет рубаља...

Благајник неколико пута мрдну уснама па обзнани:

– Девет стотина седамдесет рубаља!

Папучкин извуче блокчић и све блистајући од среће записа: 970 р. Бачвин га је зачуђено погледао.

– Осумњичене су – наставио је – девојчица Јулијана Каравајева и врана без имена.

Папучкин је и то записао, а руменим лицем му се разлио осмејак, сасвим неприличан за дате околности.

– А што вам је другар тако радостан? – шапну Бачвин Ћубину.

– Јуче је добио награду за скакавце – рече он. – А на основу чега сумњате у осумњичене?

Бачвин се питао какви су то скакавци за које се може добити награда, па се једва сабрао да одговори.

– Па, као прво, девојчица путује сама, без родитеља – поче он. – Као друго, дрско одговара. Као треће, новац је нестао пошто је она купила карту. Као четврто, врана јој је баш чудна. Као пето...

Ту се благајник Бачвин следи отворених уста.

– Као пето? – упиташе углас полицајци.

– Имала је саучеснике! – дрекну Бачвин скачући у месту.

– Много? – упита Ђубин.

– Двојица! У белом! – јурцао је по соби избеумљени благајник. – Један с торбом, други ми је тражио воде. Обојица су, онако, јаки, дрски.

Ђубин и Папучкин се згледаше.

– Па то је читава банда! – Благајник се ухвати за главу и сручи се на столицу. – Пљачкају утроје.

– Не брините – потапша га Ђубин по рамену. – Предузећемо мере.

Затим је одвео насмешеног Папучкина у угао па су се о нечему сашаптавали.

– Све је јасно – рече Ђубин окрећући се поново према Бачвину. – Истрага почиње.

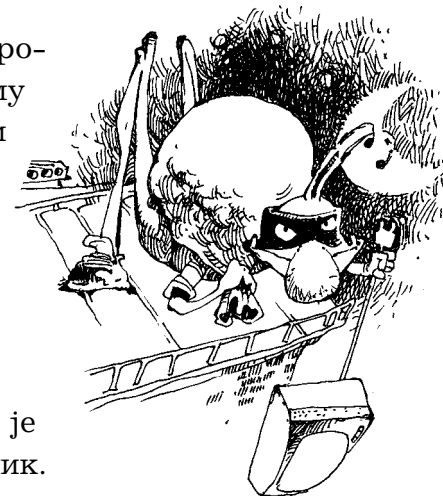
Сав озарен од среће, Папучкин ћутке пружи руку благајнику и изађе. Ђубин таман хтеде да крене, али га Бачвин бојажљиво повуче за рукав.

– Друже полицајче – рече – а какви су то скакавци?

– Породица акробата – одговори му Ђубин. – Пљачкали су двадесетоспратнице. Хоп – и већ су на врху.

Он климну Бачвину и изађе.

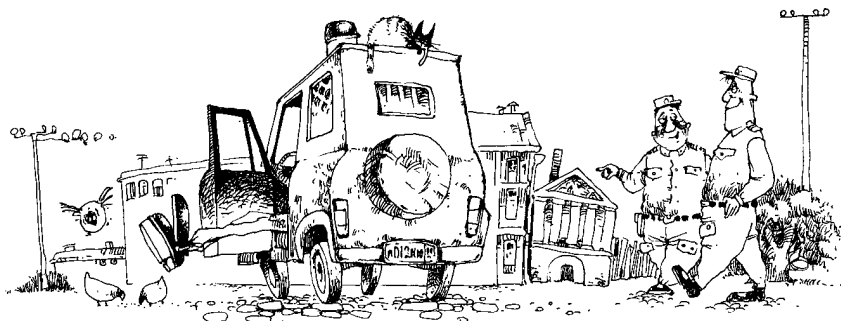
– Хоп – и већ су на врху – збуњено је промрмљао благајник.

4

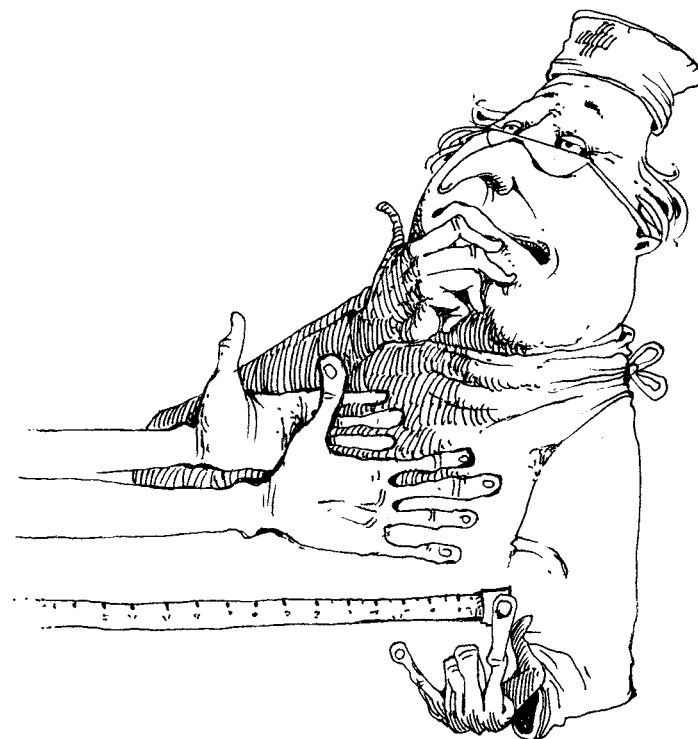
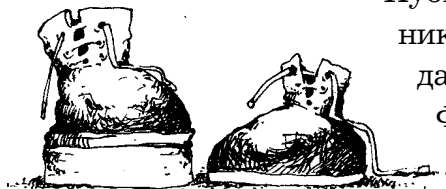
Кад су изашли из станичне зграде, Ђубин и Папучкин су пробудили приправника Фазу, који је спавао у полицијском ауту. Будући да ће приправник у овој причи имати улогу која се тешко може назвати неважном, треба о њему рећи нешто подробније.

Мршави и лоше грађени Фаза читавог живота је маштао да постане морнар. Кад су га у школи грдили због двојке из руског, Фаза се тешио да морнари не морају да пишу без грешке. А кад је добио кеца из физичког, Фаза је себи говорио да морнари нису обавезни да знају да трче – а где би па трчали по броду? Када је завршио школу, Фаза је похитао у војни одсек. „Хоћу у морнарицу“, рекао је. У војном одсеку су му измерили пулс, проверили вид и слух, прегледали га са свих страна и рекли му

да је све у свему здрав, али га у морнарицу неће примити. Нити у војску. „А што?“, запрепастио се Фаза. Рекли су му да људе с неједнаким ногама и рукама нигде не примају. Испоставило се да је Фази десна нога дужа од леве, а лева рука краћа од десне. А по мишљењу људи у војном одсеку, држати аутомат или стајати на палуби с таквим разноврсним рукама и ногама апсолутно није могуће. „Уосталом“, рекоше, „примиће вас у полицију.“ Сав слуђен од очаја, Фаза се пријавио у полицију. Именовали су га за приправника, то јест ученика, и послали га на праксу код Папучкина и Ђубина. Фаза је учио код њих већ месец дана, али осим чувања полицијског возила ништа му друго нису давали да ради.

И тако, Папучкин и Ђубин разбудиле приправника Фазу и наредиле му да хитно крене на задатак. Фаза је трљао очи и окретао главу час на једну, час на другу страну.

– Штиглицу један хроми, добио си изузетно важан задатак – тресао га је Ђубин држећи га за оковратник.

Папучкин је радосно климао главом.

– А шта треба да радим? – питао је Фаза.

– Треба да пратиш банду, коју чини троје људи: девојчица с враном, господин у белом с торбом и господин у белом без торбе. У овом тренутку банда се возом удаљава у правцу Белог Песка. Пошто ти нећемо дати ауто, мораћеш да стигнеш воз пешке.

– Како то? – запањено се приправник.

– Па, је л' имаш бицикл? – упита Ђубин грлећи Фазу око рамена.

– Имам – рече он. – Њиме сам ишао у школу.

– А сад ћеш у Бели Песак! – извали Папучкин и прасну у смех.

Ђубин и он уђоше у ауто, а Фаза отклипса кући по бицикл.

– А можда је благајник у праву и можда је то права банда? – замишљено рече Ђубин гледајући за приправником који је одмицао.

– Ма каква банда! – безбрижно одмахну руком Папучкин. – Нека их Фаза прати, да мало вежба – таман нам се неће мотати овуда. Ми ћемо засад, за сваки случај, да се информишемо о тој, како се зваше, Каравajeвој. А неће бити згорег сазнати нешто и о двојци у белом.

И, задовољни што су се вешто избавили од приправника шепртље и расправили с полуделим благајником, полицајци се запутише у станицу.

5

Пола сата касније приправник Фаза јурио је улицама очајнички окрећући педале. Стари бицикл је шкрипао, звиждао и зврндао. На свакој неравини звонце причвршћено за управљач тако је звонило да су пролазници од страха скакали у жбуње. Приправнику су иза леђа добацивали клетве. Фаза је брже вртео педале, али од тога је шкрипа постајала неподношљива. Неко га је гађао

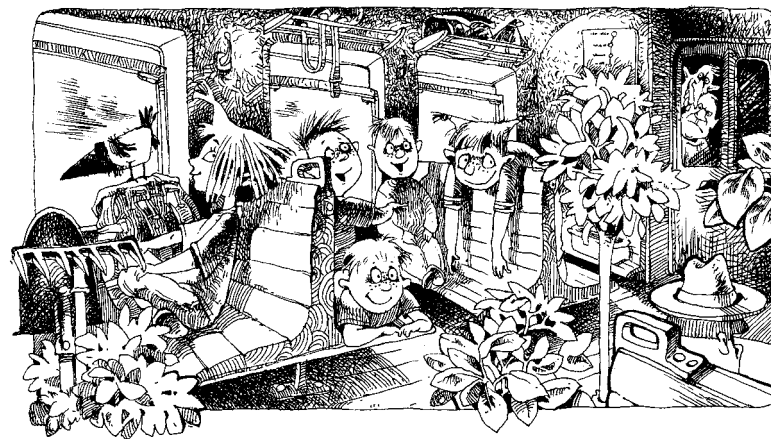
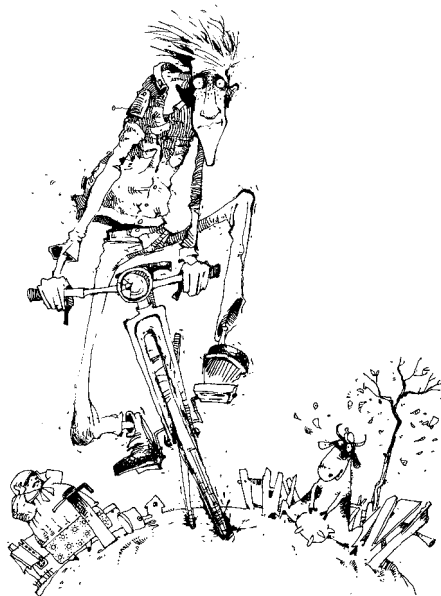

кромпиром и збацио му шапку с главе. Неки други пут Фаза би се, наравно, обрачунао с неваљалцем као што и следује – одвео би га у станицу и наредио му да опере све прозоре – али сада за то није имао времена. Приправник је јурио злочинце.

Најзад је стигао до краја града и дуж пута почеше да се нижу сеоске куће. Људи је било мање, нико више није викао нити се препадао. Приправник је таман хтео да с олакшањем одахне, кад се на путу право испред њега однекуд створи блентава крава и стаде као укопана, раскречених ногу.

Фаза је схватио да неће стићи да скрене, па је у очајању откинуо тандркаво звонце с управљача и гађао њиме краву у чело. Она рикну, скочи и даде се у бег.

Приправник Фаза настави свој пут.

СТЕПАН МРАВКИН

1

Каравајева је села с враном на слободно седиште па погледала око себе. Вагон је био пун викендаша, који су носили корпе, грабуље и саднице чије је корење било умотано газом. Због младнца које су се зеленеле између седишта изгледало је као да се вагон претворио у башту и само још годину-две па ће зашупштати лишће на јабуковим, крушковим и шљивовим стаблима.

Риђокоса браћа и сестре одмах су заузели четири реда седишта иза Јулијане. Мајка их је пребројала, па се умирила, села поред прозора и отворила књигу. Деца су почела бучно о нечему да расправљају и Каравајева је нехотице слушала – причали